

**Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії**

Здобувач ступеня доктора філософії Шпомер Андрій Миколайович, 1984 року народження, громадянин України, освіта вища: у 2017 р. закінчив Чернігівський національний технологічний університет, здобувши кваліфікацію магістра за спеціальністю *«Управління фінансово-економічною безпекою»*. Виконав акредитовану освітньо-наукову програму 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Національного університету «Чернігівська політехніка» від 28 травня 2026 року № 147, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради:

- КОСАЧ Ірини Анатоліївни, доктора економічних наук, професора, професора кафедри менеджменту та адміністрування Національного університету «Чернігівська політехніка».

Рецензента:

- ПАНЧЕНКО Олени Іванівни, кандидата економічних наук, доцента, доцента кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національного університету «Чернігівська політехніка».

Офіційних опонентів:

- ПРИКАЗІЮК Наталії Валентинівни, доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри страхування, банківської справи та ризик-менеджменту Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
- КОВАЛЕНКО Вікторії Володимирівни, доктора економічних наук, професора, професора кафедри банківської справи Одеського національного економічного університету;
- ЛАВРЕНЮКА Владислава Володимировича, кандидата економічних наук, доцента, доцента кафедри банківської справи та страхування Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана.

на засіданні 31 липня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 07 Управління та адміністрування ШПОМЕРУ Андрію Миколайовичу на підставі публічного захисту дисертації «Розвиток інвестиційної діяльності небанківських фінансових установ в Україні» за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Дисертацію виконано у Національному університеті «Чернігівська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Чернігів.

Науковий керівник доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу, PR-технологій та логістики Національного університету «Чернігівська політехніка» ІЛЬЧУК Валерій Петрович.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація виконана державною мовою, відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України щодо оформлення дисертації та положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті «Чернігівська політехніка».

Дисертаційна робота виконує актуальне наукове завдання з поглиблення теоретико-методичних засад та розроблення практичних рекомендацій щодо розвитку інвестиційної діяльності небанківських фінансових установ в Україні для сприяння економічного зростання національної економіки.

Наукова новизна результатів дисертаційного дослідження полягає в тому, що здобувачем:

- запропоновано фінансово-інституційний механізм формування інвестиційного потенціалу небанківських фінансових установ, який включає фінансову складову, спрямовану на залучення та акумуляцію фінансових ресурсів, як основу формування зазначеного потенціалу, та інституційну, що забезпечує можливості їх ефективного використання в умовах існуючого інфраструктурного середовища фінансового ринку. Зазначені складові реалізують свої функції на базі визначених принципів, форм, методів, важелів та інструментів щодо формування інвестиційного потенціалу небанківських фінансових установ, які спрямовані на нарощування їхніх інвестиційних можливостей для задоволення інвестиційних потреб національної економіки;

- удосконалено науковий підхід до управління процесом формування фінансових ресурсів небанківських фінансових установ як базової складової інвестиційного потенціалу, що на відміну від інших підходів представлений окремими його складовими (внутрішнього і зовнішнього походження), на кожній з яких за визначеними напрямками реалізуються управлінські функції відповідними ресурсами та значущими факторами впливу. При цьому об'єктами управління стають фактори як негативного, так і позитивного впливу, що забезпечує сприятливі умови формування інвестиційного потенціалу й ефективне нарощування інвестиційних можливостей небанківських фінансових установ;

- розроблено науково-практичний підхід до процесу формування сумарного інвестиційного потенціалу небанківських фінансових установ, який враховує, крім впливу факторів мікросередовища, вплив факторів макросередовища, що посилює складову «можливості» в результаті синергії взаємодії зазначених факторів впливу і поліпшує результат формування зазначеного потенціалу;

- створено алгоритм оцінки сумарного інвестиційного потенціалу небанківських фінансових установ, що включає якісну оцінку показників складової «можливості», які формуються під впливом факторів макро- і мікросередовища з виділенням та врахуванням їхніх найбільш значущих величин і кількісної оцінки найбільш значущих показників складової «ресурси», що формуються на рівні мікросередовища конкретної небанківської фінансової установи. Поєднання результатів оцінки зазначених складових «можливості» і «ресурси» характеризують сумарний інвестиційний потенціал певної небанківської фінансової установи;

- обґрунтовано концепцію державного регулювання діяльності небанківських фінансових установ, яка визначає суб'єктів, що реалізують функції державного регулювання, форми і методи регулювання, а також відповідні інструменти, які спрямовані на об'єкти державного регулювання, що сприяє розвитку інституційного середовища фінансового ринку. Мета запропонованої концепції – забезпечення зростання інвестиційної спроможності небанківських фінансових установ як постачальників фінансових ресурсів на ринок інвестицій;

- визначено та поглиблено понятійно-категоріальний апарат теорії інвестування та фінансового посередництва в частині: 1) уточнення змісту поняття «інвестиційна діяльність небанківських фінансових установ», під яким розуміється процес формування приватними або інституційними інвесторами інвестиційного капіталу за рахунок акумуляції та збереження фінансових активів клієнтів з подальшим його перерозподілом в об'єкти інвестування (реальні, фінансові, інноваційні) з метою задоволення потреб учасників, отримання прибутку, досягнення соціального або іншого очікуваного ефекту, що дозволило окреслити шляхи залучення додаткових інвестиційних ресурсів для розвитку економіки України; 2) поглиблення змісту поняття «інвестиційний потенціал небанківських фінансових установ» як систему взаємопов'язаних складових: фінансових ресурсів (власних і залучених), які можуть бути спрямовані на інвестиційні цілі та можливостей їх використання для реалізації цілей розвитку національної економіки, що акцентує увагу на джерелах залучених ресурсів та варіантності їх використання у процесі інвестиційної діяльності;

- запропоновано науково-практичний підхід до визначення стратегій формування інвестиційного потенціалу небанківських фінансових установ на основі аналізу матриці співвідношень величин впливу факторів мікро- і макросередовища, що дозволяє залежно від таких співвідношень визначити певні зони загроз та розробити заходи протидії їхньому негативному впливу на процес формування інвестиційного потенціалу та на інвестиційну спроможність зазначених установ;

- розроблено методичні підходи до оцінки впливу макроекономічних факторів на формування активів небанківських фінансових установ на базі застосування програми Microsoft Excel з використанням інструменту «Data Analysis» та функції «Regression», що дозволило виявити специфіку реакції активів окремих сегментів зазначених установ на зміну макроекономічних умов та уточнити роль окремих факторів у формуванні їхнього інвестиційного потенціалу;

- сформульовано пропозиції щодо нарощування обсягів фінансових надходжень та інвестиційного потенціалу небанківських фінансових установ шляхом активізації процесу залучення фінансових ресурсів потенційних споживачів небанківських фінансових послуг на основі їх сегментації за відповідними релевантними для них критеріями (доступності, цільового використання коштів, спрощеності процедур), що дозволяє на базі визначення цільових аудиторій, здійснювати цілеспрямовану рекламу відповідних фінансових послуг, спрямованих на визначену категорію споживачів. Це сприятиме підвищенню активності небанківських фінансових установ на ринку фінансових послуг та розвитку їхньої інвестиційної діяльності.

Здобувач має 14 праць. Зокрема, 7 публікацій – у наукових фахових виданнях України, 1 стаття у науковому періодичному виданні іншої держави, яке індексується в наукометричній базі Web of Science, 6 публікацій – за матеріалами міжнародних конференцій.

1. Dubyna M., Tarasenko A., Bilyi M., **Shpomer A.**, Podoliak O. The Role of Digital Technologies in Ensuring Stable Functioning of the Financial Services Market. *Pacific Business Review (International)*. 2024. Vol. 17, No. 5. Pp. 43-53. URL: http://www.pbr.co.in/2024/2024_month/November/4.pdf

2. Ільчук В., Шпомер Т., **Шпомер А.** Інвестиційний потенціал небанківських фінансових установ. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2022. № 3(31). С. 127-138. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2022-3\(31\)-127-138](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2022-3(31)-127-138).

3. Ільчук В., Шпомер Т., **Шпомер А.** Інвестиційний потенціал небанківських фінансових установ у системі забезпечення сталого розвитку національної економіки. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2022. № 4(32). С. 279-290. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2022-4\(32\)-279-290](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2022-4(32)-279-290).

4. Ільчук В., Шпомер Т., **Шпомер А.** Механізм формування інвестиційного потенціалу небанківських фінансових установ. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023. № 1. С. 123-138. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-1\(33\)-123-138](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-1(33)-123-138).

5. Ільчук В. П., Шпомер Т. О., **Шпомер А. М.** Конкурентоспроможність небанківських фінансових установ на ринку фінансових послуг. *Economic Synergy*. 2023. № 2. С. 74-88. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2023-2-6>.

6. Ільчук В. П., Шпомер Т. О., **Шпомер А. М.** Оцінка інвестиційного потенціалу небанківських фінансових установ. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2023. Т.2. № 19. С. 143–159.

7. Ільчук В., **Шпомер А.** Соціальна відповідальність як засіб підвищення ефективності функціонування небанківських фінансових установ в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Полісся*. 2024. № 2 (29). С. 382-401. DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2024-2\(29\)-382-401](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2024-2(29)-382-401).

8. Ільчук В. П., Шпомер Т. О., **Шпомер А. М.** Поведінкові аспекти формування страхової культури в Україні. *Розвиток ринку фінансових послуг в умовах становлення цифрової економіки*. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2022. С. 234-247.

У дискусії взяли участь голова, рецензент та офіційні опоненти:

КОСАЧ Ірина Анатоліївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту та адміністрування Національного університету «Чернігівська політехніка». Оцінка позитивна, без зауважень.

ПАНЧЕНКО Олена Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національного університету «Чернігівська політехніка». Оцінка позитивна, без зауважень.

ПРИКАЗИЮК Наталія Валентинівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри страхування, банківської справи та ризик-менеджменту Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Оцінка позитивна, без зауважень.

КОВАЛЕНКО Вікторія Володимирівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри банківської справи Одеського національного економічного університету. Оцінка позитивна, без зауважень.

ЛАВРЕНІЮК Владислав Володимирович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри банківської справи та страхування Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана. Оцінка позитивна, без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Шпомеру Андрію Миколайовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування/

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Ірина КОСАЧ

Підпис Косач І.
Відділ кадрів
Відділ кадрів
«Чернігівська політехніка»
2024